

335. **Рибаків М.О.** Маловідомі джерела з історії зростання території Києва у другій половині ХІХ – на початку ХХ ст. // Арх. України. – 1985. – № 4. – С. 58–65.
336. **Сборник** материалов для исторической топографии Киева и его окрестностей / Изд. Врем. Комис. для разбора древн. актов при Киев., Подольск. и Волынк. генерал-губернаторе. – К.: Тип. Е.Я. Федорова, 1874. – 420 с., 1 карта.
Див.: Указ. топогр. назв.: с. 161–176.
337. **Серпилин Л.** Киев // Совет. Украина. – 1955. – № 10. – С. 117–139.
Историко-топографичний нарис.
338. **Скуратівський В.Т.** Етнографічна діяльність Д.П. Делафріза: [Медико-топогр. опис держ. майна Київ. округу, 1848–1849 рр.] // Нар. творчість та етнографія. – 1981. – № 5. – С. 57–67.
339. **Скуратівський В.Т.** Чужинець з добрим серцем [Д.П. Делафріз, 1854 р.] // Рад. Україна. – 1982. – 30 верес.
340. **Стельмашова А.І.** Исторична топографія м. Києва в наук. періодичних виданнях другої половини ХІХ – на початку ХХ ст. // II респ. наук. конф. з іст. краєзнавства, 19–21 жовт. 1982 р., м. Вінниця. – К., 1982. – С. 155.
341. **Толочко О.П.** Замітки з іст. топографії домонгольського Києва // Київ. старовина. – 1997. – № 5. – С. 158–167.
342. **Толочко П.П.** Исторична топографія стародавнього Києва. – К.: Наук. думка, 1970. – 219 с., 4 л. вклад. – Теж. – 1972. – 2-е стереотип. вид. – Список літератури: с. 209–215.

9. Нумізматика Numismatic

343. **Анохін В.О.** Гроші Київської Русі // Археол. Укр. РСР. – К., 1975. – Т. III. Ранньослов'янський та давньоруський періоди. – С. 376–380.
344. **Антонович В.Б.** Нумизматический кабинет // Ист.-стат. зап. об учен. в учебно-вспомогат. учреждениях Ун-та святого Владимира / Ред. проф. В. Иконников. – К., 1884. – С. 49–59.
345. **Антонович В.Б.** О монетных кладах, найденных в Киеве и его окрестностях // Чтения в ист. о-ве Нестора Летописца. – 1888. – Кн. 2, отд. 1. – С. 14–17.
Клади відносяться до ІУ ст. – першої половини ХІХ с.
346. **Антонович В.Б.** О новонайденных серебряных монетах с именем Владимира // Тр. / III Археол. съезд. Киев, авг. 1874 г. – К., 1878. – Т. II. – С. 151–157. – Окр. відбитка. – К., 1878.
347. **Антонович В.Б.** Описание киевского клада, содержавшего римские монеты III и IV ст. // Древности. Тр. / Императ. Моск. Археол. о-во, 1877. – Т. 7, вып. 3. – С. 241–244.

- 348. Антонович В.Б.** Описание монет и медалей, хранящихся в нумизматическом музее Ун-та святого Владимира. Вып. 1–3. – К., 1896–1907.
- Вып. 1: Монеты древнего мира. – 1896. – 288 с.
- Вып. 2: Монеты римской республики. – 1900. – 128 с.
- Вып. 3: Монеты римской империи (от Юлия Цезаря до Коммода). – 1900. – 366 с.
- Відб. з: Унив. изв. – 1895. – № 7, 10; 1896. – № 2, 5, 10–12; 1900. – №. 6–9; 1904. – №. 9–12; 1905. – № 1, 3, 8, 12; 1906. – № 4; 1907. – № 4.
- 349. Б. Ценная находка в Киево-Печерской лавре // Киев. старина. – 1899. – Т. LXIV, янв. – С. 47–50. – Случайные находки.**
- Знайдено скарб монет XV–XVIII ст.*
- 350. Беляшевский Н.** Два замечательных предмета Киевского церковно-археологического музея // Киев. старина. – 1888. – № 7. – С. 133–135.
- На с. 134 про срібну монету Володимира, що знайдена в Києві в садибі Кушнерьова.*
- 351. Беляшевский Н.** Клады великокняжеской эпохи, найденные в Киеве // Киев. старина. – 1888. – № 7. – С. 136–143.
- Опис київських монетних скарбів, знайдених в різних місцях Києва.*
- 352. Беляшевский Н.** Монетные клады Киевской губернии. – К., 1889.
- На с. 7–49 йдеться про нумізматичні розкопки в Києві. Монети належать до різних епох.*
- 353. Берг Д.Я.** Клад медных монет ХУШ в. из Киева // Нумизматика и сфрагистика. – 1965. – Вып. 2. – С. 211–213.
- 354. Берлинский М.Ф.** Описание найденных недавно в Киеве разных старинных золотых и серебряных вещей // Укр. журн. [X.] – 1824. – № 2. – С. 332–338.
- 355. Беляя О.М.** Історія Києва у монетних скарбах // Укр. нумізматика і боністика. – 1999. – № 2. – С. 53.
- 356. Бойко А.** Київське монетне карбування // Наука і суспільство. – 1990. – № 4. – С. 76–77.
- Карбування за Володимира Ольгердовича в XIV ст.*
- 357. Бойко А.** Нарбутів “гріх”: [Про творч. доробок укр. графіка Г. Нарбута] // Пам’ятки України. – 1990. – № 3. – С. 10–14. – Бібліогр.: 26 назв.
- 358. Болсуновский К.** Монеты киевских князей XIY ст.: Опыт ист.-нумизмат. исслед. – К., 1909. – 16 с.: 2 табл.
- 359. В.Т.** О кладе куфических монет, найденном в Киеве в 1863 г. // Древности. – М., 1867. – (май-июнь).
- 360. Ветров І., Виговський М.** Національні грошові знаки України 1917–1920 рр. // Київ. старовина. – 1993. – № 1. – С. 88–93.
- 361. Гнатишак М.** Замітки до держ. грошей України з 1917–1920 років // Літопис Червон. Калини. – 1935. – Ч. 2. – С. 5–9.
- 362. Гроші в Україні: факти і док. / Авт. колектив: М.Ф. Дмитрієнко (керівник), В.М. Литвин, В.А. Ющенко, Л.В. Яковлева. – К.: ARC-Ukraine, 1998. – 454 с.**

363. **Данилевич В.С.** Монетные клады Киевской губернии до первой четверти ХУ столетия // Тр. / 9-й Археол. съезд. – М., 1895. – Т. 1. – С. 260–284, карт.
364. **Данилевич В.С.** Монетные клады, принадлежащие мюнц-кабинету Ун-та святого Владимира // Унив. изв. – 1892. – № 5. – С. 1–20; 1893. – № 1. – С. 1–44.
365. **Демченко Т.** Таємниці скарбів: [Монети, знахідки яких пов'язані з територією Києва] // Веч. Київ. – 1979. – 20 серп. – (Київ – 1500).
366. **Дмитрієнко М.Ф., Лисенко О.Ю.** Національна валюта України (1918–1919 рр.) // Укр. іст. журн. – 1994. – № 6. – С. 26–43.
367. **Дубиняк Р., Цибаняк П.** Грошова система в Україні за княжих часів // Київ. старовина. – 1992. – № 4. – С. 52–55.
368. **Дубовик О.** Пять саркофагов и одна монета: [Об археол. находках на территории Успен. собора в Киеве] // Зеркало недели. – 1998. – 23–29 мая.
369. **Зубко А.М.** Загадка виникнення київської гривні // Укр. нумізMATика і боністика. – 1999. – № 2. – С. 43–52.
370. **Ильин А.А.** Топография кладов древних русских монет X–XI в. и монет удельного периода. – Л., 1924. – Тр. нумизм. комис. Рос. акад. материал. культуры. – Див.: Геогр. указ.: с. 54.
371. **Каталог пам'ятних і ювілейних монет України** // Укр. нумізMATика і боністика. – 2000. – № 1. – С. 21; № 2. – С. 12. – Сер. "Княжа Україна".
372. **Клады** рассказывают: [В 1985 г. на Подоле в подворьи Покровской церкви (ХУІІІ в.) проводились раскопки каменной постройки, рядом обнаружен клад из 60 серебряных монет ХІУ в.] // Наука и жизнь. – 1986. – № 9. – С. 10–11.
373. **Климовський С.І.** Реформа 1654–1663 рр. і стрільці-фальшивомонетники у Києві // Вісн. Укр. т-ва охорони пам'яток історії та культури. – К., 1999. – № 1. – С. 60–64.
374. **Козубовский Г.А.** Находки монет ХІУ–ХУ ст. на территории Киева / АН УССР. Ин-т археологии. – Препр. – К., 1991. – 47 с.
375. **Котляр М.** "Володимир на престолі, а це його срібло" // Жовтень. – 1986. – № 9. – С. 79–88.
376. **Котляр М.Ф.** Гривня: З історії грошей // Вісн. Нац. банку України. – 1996. – № 2. – С. 76–82: іл.
377. **Котляр М.** Златники і срібляники – гроші політики: [Про монети Київ. Русі X–ХІ ст.] // Кур'єр ЮНЕСКО. – 1990. – № 3. – С. 47–48.
378. **Котляр М.** Монети Київської Русі // Вісн. НАН України. – 1995. – № 4. – С. 57–63.
379. **Куник А.А.** О русско-византийских монетах Ярослава I Владимировича с изображением святого Георгия Победоносца // Ист.-нумизмат. исслед. – СПб., 1860. – С. 72–74.
380. **Л[еопардов] Н.А.** О древнейших русских монетах великого княжества Киевского. По поводу «Заметок» Чернева об этих монетах. – К., 1889. – Вып. 1, 2. – 42 с.

- 381. Любомиров П.Г.** Торговые связи древней Руси с Востоком в УШ–XI вв.: (Преимущественно о кладах восточ. монет) // Учен. зап. гос. Сарат. ун-та. – 1923. – Т. 1, вып. 3. – С. 5–38.
- 382. Ляскоронський В.** М.Т Біляшівський як нумізмат // Зап. іст.-філол. відділу / ВУАН. – К., 1926. – Кн. IX. – С. 33–37.
- 383. Ляскоронський В.** Римські монети, які знайдено на території м. Києва. – К., 1927. – 18 с.: іл. – Відб.: Укр. музей. – 1927. – Вип. 1.
- 384. Марков А.К.** Топография кладов восточных монет сасанидских и куфических. – СПб., 1910.
Див. розд.: Киевская губерния – С. 12–14.
Опис скарбів, знайдених на території Києва.
- 385. Махун С.** Нумізматична карта України – від Святого Володимира до наших днів // День. – 1999. – 12 листоп.; 2000. – 21 січ.
- 386. Мяскова Т.** Нумізматичний кабінет Ун-ту святого Володимира (1834–1852 рр.) // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство. – 2000. – Вип. 2. Архівозн. читання. – С. 221–227. – Бібліогр.: с. 27.
- 387. Нові монети та медалі України: 500-річчя Магдебурзького права Києва** // Нумізматика і фалеристика. – 1999. – № 4. – С. 6–7.
- 388. Новый киевский клад** // Ист. вестн. – 1899. – № 11. – С. 833–834.
- 389. Нумизматический комментарий к книге В.Т. Пашуто «Внешняя политика Древней Руси».** – М., 1968. – С. 416–418.
- 390. О так называемых «скандинавских» подражаниях монетам Ярослава Мудрого** // Тез. докл. Второй науч. конф. по истории, экономике, яз. и лит. Скандинавских стран и Финляндии. – М., 1965. – С. 15–16.
- 391. Петров Н.И.** Археологическая находка на хорах Великой церкви Киево-Печерской лавры // Тр. / Киев. духовн. акад. – 1899. – № 6. – С. 175–196.
Скарб (казна), що була захована монахами в ХУІІІ ст., знайдено у 1898 р.
- 392. Петров Н.И.** Монеты великого князя киевского Изяслава Ярославича (1054–1078). – [М., 1895]. – 8 с. – Відб. з: Тр. 9-го Археол. съезда. – М., 1895. – Т. 1.
- 393. Петров Н.** О новооткрытой киевской монете XIY века. – Х., 1908. – [2], 8 с. – Відб. з: Сб. Харьк. ист.-філол. о-ва. – Т. 18.
- 394. Потин В.М.** Древняя Русь и европейские государства в IX–XII вв.: (Ист.-нумизмат. очерк). – Л.: Совет. художник, 1968. – 239 с.
- 395. Руденко А.Д.** Киевский клад западноевропейских монет первой половины ХУП в. // Нумизматика и сфрагистика. – 1963. – Вып. 1. – С. 139–142.
- 396. Русско-скандинавские связи по нумизматическим данным (IX–XII вв.)** // Ист. связи Скандинавии и России IX–XII вв.: Тр. / Ленинград. отд-ние Ин-та истории АН СССР. – Л., 1970. – С. 64–80, табл.
- 397. *Савельев П.С.** Сообщение о трех примечательных находках восточных монет в Киеве // Зап. Рос. археол. о-ва. – 1853. – Т. V.
- 398. Самоквасов Д.Я.** О происхождении кладов римских монет в землях древних русов и ляхов // Тр. / 8 Археол. съезд. – М., 1897. – Т. 3. – С. 216–257.

399. **Свердлов М.Б.** Изображение княжеских регалий на монетах Владимира Святославовича // Вестн. истории и археологии. – 1972. – Вып. 4. – С. 151–159.
400. **Сиверс А.А.** Топография кладов с пражскими грошами. – Пг., 1922. – [2], 38 с.: 2 вкл. л. ил., карт. – (Рос. акад. истории материал. культуры. Тр. нумизмат. комис.; Т. 2).
- Про Київ – с. 17–18. Перелік грошових скарбів, знайдених на території Києва (XIV–XV ст.)*
401. **Сотников М.П.** Сребреники Киевского клада 1876 г. // Нумизматика и сфрагистика. – 1968. – [Вып.] 3. – С. 114–137.
402. **Сотников М.П., Спасский И.Г.** Тысячелетие древнейших монет России: Сводный кат. рус. монет X–XI веков. – Л., 1983. – 240 с.
403. **Спасский И.Г.** Новые данные о златниках Владимира Святославовича: [О находках рус. монет XI–XII вв. в Киеве] // Вспомогател. ист. дисциплины. – 1974. – Сб. 6. – С. 251–260.
404. **Спаський І.Г.** Дука́ти і дука́гі України: Іст.-нумізмат. дослідження. – К.: Наук. думка, 1970. – 168 с.: іл.
405. **Спеціальні іст. дисципліни.** Нумізматика, сфрагістика: Зведений бібліогр. довідник-покажчик / Упоряд.: М.Ф. Дмитрієнко, Л.П. Маркітан, А. Пархоменко, Я.О. Іщенко. – К.: НАН України. Ін-т історії України, Ін-т туризму Федерації профспілок України, 1997. – Ч. 2. – 103 с.
406. **Список старинных золотых и серебряных монет и медалей, принадлежащих Киево-Печерской лавре.** – К., 1899. – 44 с.
Опис скарбу (Лаврської казни), захованого монахами на початку XVIII ст. й знайденого у 1898 р.
407. **Строков О.І.** Сучасниця Володимира Святославовича: [Монети київ. кладу 1876 р.] // Прапор комунізму. – 1986. – 11 жовт.
408. **Толстой И.И.** Древнейшие русские монеты великого княжества киевского. – СПб., 1882. – 288 с., 3 вкл. л. табл. и текста к ним.
409. **Толстой И.И.** Древнейшие русские монеты X–XI вв. – СПб., 1893. – 256 с.
410. **Фенглер Х. и др.** Словарь нумизмата / Фенглер Х., Гироу Г., Унгер В. – М.: Радио и связь, 1982. – 328 с.
411. **Цвірко М.** Материк української духовності – Нарбути: [Деякі сторінки творчості Георгія, Володимира та Данила Нарбутів] // Веч. Київ. – 1988. – 22 січ.
412. **Черепнин А.И.** О гривенной денежной системе по древнимкладам // Тр. / Моск. нумизмат. о-во. – 1900. – Т. 2, вып. 2. – Гл. ІУ. Южно-русская, или Киевская гривенная система – С. 171–190.
413. **Черепнин А.И.** О киевских денежных гривнах // Тр. / 11 Археол. съезд в Киеве. – М., 1902. – Т. 2. – С. 38–61.
414. **Чернев Н.** Заметки о древнейших русских монетах. – СПб., 1888. – 111 с., 3 вкл. л. табл.

415. **Шкарупа С.В.** Золота “Оранта”, срібний “Кий”, мідно-нікелева “Перемога”: Історія держави на монетах: [Бесіда з заст. начальника обл. упр. Нац. банку України С.В. Шкарупою / Записала Т. Бабинець] // Сумщина. – 1999. – 20 лют.
416. **Яснополянський С.** Гривня: від Ярослава Мудрого до “Леоніда хитрого” // Донеччина. – 1993. – 5 січ.
417. **Яужева-Омелянчик Р.Х.** Київський мінцкабінет у життєописах // Укр. нумізматика і боністика. – 2000. – № 1. – С. 64; № 2. – С. 53. – До 200-річчя мінцкабінету – нумізматичної колекції Київ. ун-ту.

10. Ономастика Onomastic

418. **Зубов Н.И.** Проблема генеалогии Киевского пантеона в ономастическом освещении // Рус. языкознание. – 1982. – Вып. 4. – С. 14–21.
419. **Л[ебединцев] П.** Почему Десятинная в Киеве церковь известна в народе под именем Десятинного Николая // Киев. старина. – 1883. – № 8, изв. – С. 11–17.
420. **Прізвища киян** // Наука і суспільство. – 1982. – № 2. – С. 51.
421. **Рибаков Б.** Іменні написи XII ст. в Київському Софійському соборі // Археол. – 1948. – Т. 1. – С. 53–64.
422. **Юргенич В.** О мнимых норманских именах в русской истории // Зап. Одес. о-ва истории и древностей. – 1867. – Т. 6. – С. 112–114.

11. Палеографія Paleography

423. **Аверинцев С.С.** К уяснению смысла надписи над конхой центральной апсиды Софии Киевской // Древнерус. искусство: Художеств. культура домонгольской Руси. – М., 1972. – С. 25–49.
424. **Аверинцев С.С.** К уяснению смысла надписи над конхой центральной апсиды Софии Киевской // С.С. Аверинцев. Софія-логос: Словник. – К., 1999. – С. 214–243.
425. **Белецкий А.А.** Греческие надписи на мозаиках Софии Киевской // Лазарев В.Н. Мозаика Софии Киевской. – М., 1959. – С. 159–192.
426. **Белецкий С.В.** К атрибуции княжеского знака на граффити № 75 из Софии Киевской // Археология. – 1997. – № 3. – С. 141–145. – Библиогр. в подстроч. примеч.
427. **Высоцкий С.А.** Автограф художника из Софийского собора в Киеве // Культура средневековой Руси: Посвящ. 70-летию М.К. Каргера. – Л., 1974. – С. 65–67.
428. **Высоцкий С.А.** Граффити Софии Киевской // Неделя. – 1966. – № 18.